

nu foreflaaes, for hurtigere at komme til et Maal, om hvilket man vidste, at det var sikkert, men jeg har med Beklagelse hørt endnu idag, at man ikke tænker paa noget Mindre nu end at opgive Modstanden mod Forsatningsagen. Man vil adskille den fra den nuværende Sag, men disse to Sager kunne ikke adskilles. Man vil forstærke Modstanden mod Forsatningsagen, og da der, inden den kan tilendbringes, vil komme en Oplosning, vil man, ogsaa efter hvad der nu foreligger, gjøre Forsøg paa ved denne at komme bort fra det Resultat, hvortil Rigsraadet er kommet, og hvortil jeg antager, at ogsaa den nuværende Rigsdag vil komme. Men naar det er Tilfældet, maa jeg erklære, at jeg ikke paa nogen Maade kan gaae ind paa eller tilraade at følge den Vej, som de ærede Forslagsstillere ville slaae ind paa, thi det er en Vej, forskjellig fra den nu betraadte, ved hvilken vi ikke kunne vente at naae Maalet, og i ethvert Tilfælde ikke kunne naae det, uden at den Bevidsthed maatte komme tilstede hos Folket, at man havde brudt Retten i Danmark, og det vilde jeg ikke tilraade.

J. A. Hansen: Jeg havde slet ikke tænkt at ville tage Ordet i nærværende Sag, og jeg gjør det kun, efterat en af de ærede foregaaende Talere (A. Sjørgensen) ligesom ved at fremdrage tidligere Ytringer af mig og min hele tidligere Stilling til Grundlovsindskrænkningen har nødt mig dertil, men det ærede Medlem er isøvrigt af et Par senere Talere saaledes tilrettevilst, at jeg ikke behøver at opholde mig længe ved, hvad han har ytret. Naar man i sin Tid med de factiske Forhold, som den Gang laae for Alles Dine, frygtede for en Indskrænkning af de særlige Anliggende Omraade i Grundlovsindskrænkningens § 2, var det naturligt, at man holdt sig dertil og særligt rettede sit Blik derpaa, men det er ikke paa nogen Maade blevet ytret, at denne § 2 ikke ogsaa kunde bruges til at udvide de særlige Anliggender. Jeg skal end hderligere oplyse det ærede Thing om, at netop paa det Sted, hvor jeg omtalte det, hvortil det ærede Medlem sigtede, sagde jeg: „Naar man træster os med, at vi ved Lov kunne udvide denne

Paragraph, saa lad os dog tænke os, hvilken Udsigt man har til at faae en Lov vedtagen ligeoverfor en Regjering, der staaer som en Fællesregjering.“ De ærede Medlemmer ville heraf see, at jeg har tænkt, at det lod sig gjøre, men at Udsigten dertil var saa ringe, fordi man vilde staae ligeoverfor en Fællesregjering, som naturligtvis ikke vilde være tilbøielig til at afgive Sager fra den fælles Repræsentation til den særlige. Jeg troer saaledes, at det, man har villet søge ved at henviser til mine Ytringer, slet ikke rammer, hvad det skulde ramme. — Naar jeg nu skal udtale mig om det foreliggende Spørgsmaal, forekommer det mig, at der ikke kan være den allerringeste Tvivl om, at det er en fuldstændig lovlig Vej at gaae, at udvide § 2 til ogsaa at gjælde om flere forskjellige Anliggender, der tidligere vare fælles; thi de forskjellige Bestemmelser ere jo ligesom begrundede paa, at disse Anliggender den Gang virkelig vare fælles, hvad de nu slet ikke ere. De ere i enhver Henseende ligesaa fuldt særlige for Kongeriget som ethvert af de Anliggender, der ere nævnte i § 2 af Indskrænkningssloven; de ere slet ikke fælles længere, men angaae kun Kongeriget. Tidligere havde vi dem tilfælles med Slesvig, Holsten og Rauenborg, og senere alene med Slesvig, men dette er aldeles forsvundet, og dermed er Stillingen bleven en heelt anden. At det, som sagt, er lovligt, behøver jeg ikke at opholde mig videre ved, thi det er riiist aldeles klart, og naar det ærede Medlem fra Randers (Kampmann) udtalte sig derimod, idet han meente, at man ikke behøvede at gaae grundigt tilværks, og sagde, at vi vare gaaede allfor grundigt tilværks, skal jeg udtale, at det ærede Medlem selv gif allfor grundigt tilværks, saa grundigt, at jeg i det Mindste ikke formaaede at følge ham. De, som ere gaaede nogenlunde grundigt tilværks, have imidlertid oplyst saa klart, at jeg ikke behøver at gjøre det, at denne Vej er fuldstændigt lovlig, og at en Forandring kan gjenneføres uden Rigsraadets Samtykke, er ogsaa min bestemte Overbeviisning. § 22 i Forsatningsloven af 2den October 1855, hvortil slutter sig Grundloven af 18de November 1863 § 19, er aldeles klar, naar den siger: „Fællesanliggender ere alle,